

אגף קליטת תלמידים עולים ותושבים חוזרים

פורים במדעים ובמתמטיקה - פעילויות לתלמידים עולים חדשים

לקראת חג פורים, הכנו עבורכם שתי פעילויות המותאמות לתלמידים עולים הלומדים בתוכנית **משעולים (רמת ביניים)**. הפעילויות נבנו בהלימה לאוצר המילים ולמבנים הלשוניים שנלמדו, ומטרתם לשלב למידת שפה עם תכנים חווייתיים ומדעיים.

הפעילות הראשונה עוסקת בנושא הסוואה ומציבה את השאלה בכותרת הטקסט: "תחפוש בטבע?" כדאי לדון על כך בסיום השיעור.

הפעילות השנייה משלבת בין פורים, מתמטיקה והמנהג של משלוח מנות. הפעילויות עשויות להעלות את מעורבותם של התלמידים בכיתת האם, ולקדם את תחושת השייכות. אנו מאחלים לכם ולתלמידים שיעורים מהנים ומעשירים. חג פורים שמח!

הסוואה

הסוואה היא מכלול של שיטות ואמצעים המשמשים יצורים חיים כדי להימנע מגילוי על ידי בעלי חיים אחרים. ליצורים בעלי הסוואה טובה יהיו סיכויים גבוהים יותר לשרוד ולהעמיד צאצאים. הסוואה מסייעת להגנה מפני טורף ולשם טרף, **בזמן התקפה**. קיימים מספר מנגנוני הסוואה, אך בפעילות זו נתמקד רק בהתאמת צבעים. כלומר, בעל החיים דומה בצבעו לצבעים בסביבת המחיה שלו.

המלצה למהלך הוראה

בפעילות זו נלמד כיצד בעלי חיים משתמשים בצבע ובצורה שלהם כדי להיטמע בסביבה. נדגיש בפני התלמידים שהחיה אינה מסתתרת, אלא הופכת לחלק בלתי נפרד מהנוף בזכות היותה דומה לסביבה. זהו חיבור בין עולם החי למושג התחפושת המוכר מהחג, ומאפשר דיון על הדמיון והשוני.

1. הציגו לתלמידים את המצגת כדי להמחיש את המושג הסוואה. **מצגת - הסוואה**

2. לאחר הצגת המצגת או במהלכה, ניתן להשלים עם התלמידים את המידע בטבלה

3. חלקו לתלמידים את הטקסט "תחפוש בטבע?".

4. לאחר קריאת הטקסט ניתן לתת לתלמידים דף עבודה, ולדון בו לשם ביסוס ההבנה. שימו לב, יש מגוון שאלות בדף. כדאי להתאים את השאלות לתלמידים בהתאם ליכולתם השפתית.

לנוחיותכם דף המרכז את הטקסט, טבלה להשלמת פרטים ודף העבודה.

5. פעילויות בנושא הסוואה לביסוס ההבנה (**מומלץ!**) - ראו להלן.

אגף קליטת תלמידים עולים ותושבים חוזרים

פעילויות בנושא הסוואה

לאחר צפיה במצגת וקריאת הטקסט, התלמידים יתנסו ביצירת הסוואה לבעלי החיים. הפעילויות יסייעו לבסס את ההבנה של המושג. יש לבחון את בחירת הפעילויות בהתאם לגיל הלומדים ויכולתם השפתית.

"בלש הצבעים"

- מטרות הפעילות:** 1. המחשת היתרון שבהסוואה אל מול טורפים.
2. שימוש בשמות תואר (צבעים, גוונים) והרחבה למושג הגוון.
שימוש בתבניות לשוניות: סיבה ותוצאה (בגלל ש...) משפטי השוואה (דומה ל..).

הכנה: פזרו על דשא או על שטיח צבעוני הרבה פיסות צמר קטנות. חלקן בצבע השטיח/דשא וחלקן בצבעים בולטים מאוד. השתמשו בכמה גוונים מצבעי הצמר שיסייעו להמחיש הסוואה.

המשימה: לתלמידים יש **זמן קצר מאד** לאסוף כמה שיותר פיסות צמר (יתכן ופיסות צמר ישארו ולא יאספו).
המסקנה: תמיד אוספים קודם את הצבעים הבולטים. אלו שנשארו הם ה"מוסווים".

בעקבות הפעילות מומלץ לקיים דיון:

1. אילו חתיכות של צמר אספתם בתחילת המשימה? למה? בדיון בשאלה זו יש לחזק את עניין ההסוואה.
2. האם כל החוטים הירוקים באותו צבע (ניתן להתייחס לנושא הגוון)? איזה גוון היה קשה למצוא?

היכן החיה שלי?

- מטרות הפעילות:** 1. הבנת עקרון ההתאמה והדמיון לסביבה.
2. ביסוס אוצר המילים ומילות היחס הקשורים בהסוואה (דומה ל.. על.. ליד..).

מיקום הפעילות: הפעילות תתקיים בחצר ביה"ס.

הכנה: בקשו מהתלמידים לצייר פרפר/ זיקית או כל חיה שירצו. ניתן לתת לתלמידים שבלונה של פרפרים/זיקיות. בקשו מהתלמידים לקחת איתם צבעים לפעילות.

- הנחיות:** 1. בחרו אזור בחצר ביה"ס.
2. התלמידים יבחרו מקום באזור שבחרתם, שבו ירצו להניח את הפרפר/החיה שיבחרו לצייר.
3. התלמידים יצבעו את החיה הנבחרת, כך שיהיה קשה לזהות היכן היא נמצאת.
4. כל תלמיד יניח את החיה שלו מבלי שחבריו יראו היכן הניח (הדגישו בפני התלמידים **שלא ניתן להסתיר את החיה**).
5. יתר התלמידים ינסו למצוא את החיה.
6. התלמיד יסביר מה עשה, בחרתי את המקום... צבעתי... כדי שיהיה דומה ל..

אגף קליטת תלמידים עולים ותושבים חוזרים

פעילויות בנושא הסוואה - המשך

פעילות יצירה

מטרת הפעילות: הבנת עקרונות ההתאמה והדמיון לסביבה.

המשימה מתאימה לעבודה בזוגות או בקבוצה.

הכנה: תנו לתלמידים חומרים שונים. ניתן לאסוף גם בחצר ביה"ס. יש לדאוג לצבעים, פלסטלינה/שבלונות של בעלי חיים לתלמידים שלא ירצו ליצור בעצמם, קופסאות נעליים, דפי נייר.

הנחיות:

- יצירת סביבת חיים** - תנו לתלמידים דף חלק או קופסה ובקשו מהם ליצור סביבת חיים. בשלב הבא, התלמידים יצרו את בעלי החיים כך שתהיה להם הסוואה בסביבת החיים.
- תערוכה** - הקימו עם התלמידים תערוכה. כל קבוצת תלמידים **תציג** את התוצר ותסביר על סביבת החיים וההסוואה בהתאם ליכולתם השפתית (תבקשו שכל חברי הקבוצה יהיו שותפים להיצג במידת האפשר). ניתן לבקש מהתלמידים **לכתוב הסבר**, ולשים את ההסבר ליד המיצג שלהם.
- רפלקציה** - בסיום התהליך מומלץ לשאול את התלמידים מה היה להם קל לבצע, מה היה להם קשה, מה הם אהבו ומה הם לא אהבו.

אגף קליטת תלמידים עולים ותושבים חוזרים

מתמטיקה בפורים

בפעילות זו התלמידים יעסקו בלמידה חווייתית של צורות גאומטריות וחלק מתכונותיהן באמצעות קיפולי נייר (אוריגמי). הדמיית הכנת "אוזן המן" תאפשר לתלמידים למידה המבוססת על התנסות פעילה. הפעילויות מומלצת לתלמידים בכיתות ג' - ו'.

יצירת 'אוזן המן' מקיפולי נייר

מטרתה של הפעילות לבסס מושגים מתמטיים תוך כדי קיפולי נייר. התלמידים נדרשים על פי תוכנית הלימודים לדעת לשיים צורות גאומטריות ולחקור את תכונותיהן. פעילות זו מזמנת שיח על הצורות: ריבוע, משולש וטרפז וכן המחשה של המושג צלע וקודקוד. בהתאם ליכולת השפתית של התלמידים ניתן להתייחס גם למשפחות מצולעים, אלכסון, שוויון צלעות, צלעות מקבילות, מאונכות, זוויות וכו'.

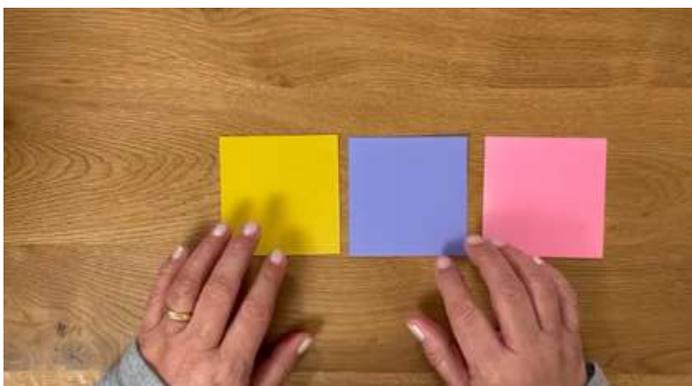
הטרמה לפעילות:

1. מומלץ למורה להתנסות בעצמה ביצירת אוזן המן לפני הפעילות בכיתה.
2. בכיתה: מומלץ לצפות בסרטון המצורף עם התלמידים ולאחר מכן לבצע את הקיפול.

המלצה: נסו למצוא דפי הודעות (ממו) שהם מעט קשיחים. הדבר יקל על הרכבת אוזן ההמן.

מהלך הפעילות: המורה תדגים ותשאל תוך כדי הקיפול, והתלמידים יענו לשאלותיה ויבצעו איתה את הקיפול. לדוגמה, כאשר ניקח את הדף הראשון נוכל לשאול את התלמידים "מה יש לנו ביד?" "איך קוראים לצורה זו?" "נקפל לשניים, איזו צורה קיבלנו?" על פי מידת הידע של התלמידים נוכל לשאול על מספר הקודקודים, הצלעות וכו'. בסיום התהליך ניתן לשים ממתק בתוך אוזן ההמן שנוצרה, ולהחליף משלוח מנות (במידה והילדים רוצים). **חשוב לשמור על האיזון בין הפעילות החווייתית.**

בהנחיות ליצירה תוך שילוב השיח המתמטי חשוב להקפיד על התאמה לשלב גיל בהתאם לתוכנית הלימודים, וליכולת השפתית של התלמידים.

לחצו לצפייה בתהליך ההכנה

שימו לב, תוכנית הלימודים במתמטיקה בתהליך שינוי. בשנת תשפ"ו תלמידי כיתות א' ב' ילמדו בתוכנית החדשה ויתר הכיתות ילמדו בתוכנית הישנה.

[לחצו למעבר לתוכנית הלימודים החדשה](#)

[לחצו למעבר לתוכנית הלימודים הישנה](#)